

16.1.2020 Večer

Stran/Termin: 16

Naslov: Sreča v gledališču

Avtor: Petra Vidali

Rubrika/Oddaja: KULTURA

Žanr: POROČILO

Površina/Trajanje: 762,41

Naklada: 25.010,00

Gesla: LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Gledališka kritika

Sreča v gledališču

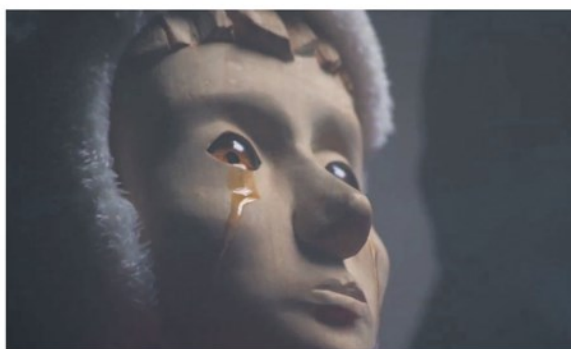
Sedem vprašanj o sreči (Gledališko potovanje po motivih Modre ptice Mauricea Maeterlincka), koprodukcija Lutkovnega gledališča Ljubljana in Slovenskega mladinskega gledališča

---

 Petra Vidali

Če je predstavo *še ni naslova*, s katero se je režiser Tomi Janežič po dolgem času vrnil v slovensko gledališče, ključno zaznamoval čas - ne le dolžina predstave in dolžina nastajanja predstave, temveč tudi vsebinski razmisleki o časovnostih in uprizoritveno stapljanje časov, se zdi, da predstava Sedem vprašanj o sreči v fokus postavi drugo dimenzijo, prostor. In to v vseh dimenzijah. Prvo zgodbo v predstavi, osnovno, domnevno osebno zgodbo, ki Maeterlinckovo pravljico o iskanju sinje ptice postavi v polpreteklo slovensko sodobnost, pove Branko Hojnik. Ta vključitev scenografa v performativni del predstave

Foto: [LGL](#)

je uvod v popotovanje, v katerem kompleksna dialektika poti, postaj in cilja ni floskula. Palača na ljubljanskem Krekovem trgu je lahko pokazala vse svoje znane uprizoritvene prostore, predstava vanje in iz njih odpira nova vrata, okna in perspektive. Tuneli in temni prehodi niso kulise in tudi pohištvo in gradbeni materiali so, po (pre)pričevanjih režiserja, realije, a nenehno spodmikane z meglo, dimom, lučjo ali triki, ki jih z vidno roko manipulira uprizoritveni de-

miurg. In če ni megla, je sneg, ki zmeraj pada na božične zgodbe, tudi takšne, v katerih otroci umirajo in hočejo očetje mame vreči skozi okno.

Med sedmimi postajami ponudi predstava še nekaj performiranih postankov, ki so z uprizoritvijo bolj koherentno in bolj subtilno povezani kot v *še ni naslova*. Gledalce v teh pavzah gosti igralec, ki igra osebo (dedka, ki je bil hišnik v osnovni šoli in je otrokom delil

Foto: [LGL](#)

malico in je umrl v snegu ob steklenici žganja) in stvar oziroma duh stvari, konkretno duh kruha. In zato je tudi hranjenje in napajanje gledalcev (z ognjem in/ali vodo) postalo del uprizoritve in zato se Sedem vprašanj o sreči konzumira še z enim čutom, še z enim sensorjem. (Zelo primarni, domači okusi so to, a s kakšnim presenečenjem med znanimi sestavinami.) Še bolj kot v

še ni naslova postanejo gledalci brez izpostavljanj in posilnih aktiviranj del skupnega kroga, v katerem se brez fizičnih dotikov na Odru pod zvezdami dotaknejo veselja. (In potem skupaj, v enaki diskretni poltemi, použijejo malico.)

Sedem vprašanj o sreči se s predlogo, prostori in umetniškimi medijem obrača k mejniku slovenskega lutkarstva, Sinji ptici Jožeta Pengova iz leta 1964. Z duhovi stvari je bila simbolistična pravljica idealen animacijski poligon. Predstava Sedem vprašanj o sreči preizpraša tudi ta temeljni pojem lutkovne umetnosti in se pokloni poškodovani lutki in umrlemu animatorju iz izhodiščne predstave, sama pa svojih lutk otrok ne oživlja tako, da bi se čudili njuni umet(ell)ni živosti, temveč fascinirata in fiksirata njun minimalizem in nemo zrenje z očmi, ki jih igralci "animirajo" s kapljicami. Lutki fantka in punčke imata svoja živa dvojnika in svoja animatorja, multiplikacija in razplatenost objektov in subjektov, akterjev in izvajalcev se dogaja na več nivojih; duhovi stvari se

(delno) prikrivajo z zgodbenimi liki, performerji z animatorji, imena performerjev in animatorjev pa z imeni nosilcev zgodbe. Razpored živih in mrtvih, vidnega in nevidnega, preteklega in prihodnjega, diskurzivnega, čutnega, duhovnega in materialnega postaja vse bolj zamotan, vendar hkrati razviden v globljem (spo) razumevanju. Na koncu se ustvarjalci in gledalci vrnejo tja, kjer so začeli, in prepoznajo drug drugega in kraj prvokrat.

In kaj ima to opraviti s srečo? Če so se različno debele sreče pri Maeterlincku zadrževale na enem kraju, zdaj performerji na vseh postajah uprizoritve raziskujejo svoje emocionalne naklone. Če je bila sinja ptica nekoč razpoložljiva tudi za druge projekcije, vlada zdaj samo ena. Ko predstava preizprašuje njeno iluzornost in imperativnost, preizprašuje pogoje in pojavne oblike lastne gledališkosti. Sedem vprašanj o sreči je neulovljivih, nepredvidljivih in varljivih, a tako zelo izpolnjujočih. Vsaka minuta te kolektivne stvaritve je vredna njenih sedem ur.

Ustvarjalci uprizoritve

Režiser in dramaturg Tomi Janežič, besedila ustvarjalci predstave, scenograf in avtor likovne podobe lutk Branko Hojnik, kostumografka Marina Sremac, asistenti režiserja in dramaturga Tjaša Črnigoj, Mirjana Medojevič, Daniel Day Škufca, asistenti scenografa Nina Rojc, Aleksander Vujovič, Liza Privšek, izbor glasbe ustvarjalci predstave, svetovalka za jezik Mateja Dermelj, oblikovalci svetlobe Tomi Janežič, Branko Hojnik, Maša Avsec, oblikovalci zvoka Tomi Janežič, Sven Horvat, Luka Bernetič, oblikovalki maske Marina Sremac, Nina Jordanovski.

Igrajo Lovro Finžgar, Tomi Janežič k. g., Nataša Keser k. g., Sonja Konozenko, Boris Kos, Maja Kunšič, Jure Lajovic, Iztok Lužar, Gašper Malnar, Anja Novak, Matej Recer, Nina Skrbinšek, Daniel Day Škufca k. g., Matija Vastl.